

GROB Z BRONASTIM KOTLIČKOM IZ SV. LOVRENCA

F. Starè

Jeseni leta 1938 so poljski delavci v Sv. Lovrencu pri Šempetru v Savinjski dolini izkopali prazgodovinski grob. Od pridevkov tega groba se nam je ohranil samo bronast kotliček, ki ga hrani Narodni muzej v Ljubljani. Po zaslugi tedanjega učitelja iz Sntpavla Silva Košutnika, ki je najdbe in teren, kjer so ležale,

Sl. 1. Grob z bronastim kotličkom
neposredno po izkopu

fotografiral in po zapiskih J. Stareta, ki si je nekatere predmete tudi bežno skiciral, moremo povzeti, da je bil omenjeni grob verjetno skeleten in pokrit z večjimi prodniki (sl. 1). O legi pridevkov in o ožji strukturi groba ne vemo ničesar; po sl. 1 bi mogli sklepati, da grob ni ležal goloboko v zemlji, oziroma da gomila ni bila visoka, kolikor je seveda niso poravnali kmetje pri oranju, kar je bilo najbrž tudi vzrok, da so grob sploh našli.

V grobu je ležal bronast kotliček (T. I, 1), železna noga sulice (T. I, 2), bronast košarkast obesek (T. I, 4), bronast razdelilni gumb za jermenje konjske uzde (T. I, 3), manjši bronast gumb in bronast, nasilno zakrivljen, velikemu žeblju z okroglo glavico podoben predmet (glej sl. 2). O drugih pridevkih ne vemo ničesar.

Kotliček, ki je le rahlo patiniran, je zelo dobro ohranjen, le na eni strani je pri dnu nekoliko stlačen; njegova višina znaša 13,8 cm, premer ustja 23,0 cm, premer največjega oboda 25,4 cm, premer uglobljenega dna pa 7,0 cm. V zanke vlitih dvojnokrižnih ataš sta vdeta dva masivna tordirana obročasta ročaja s shematizirano račjo glavico na nazaj zavitih koncih. Kotliček ima tipološko mlajši značaj, ki je zajet v sami obliki posode, posebno pa še v dvojnokrižnih

atašah z dolgimi vertikalnimi kraki.¹ Časovno bi mogli postaviti naš kotliček v okvir starejše železne dobe (verjetno v obdobje Reinecke Hallstatt C — mlajša faza stopnje Vače I in stopnja Vače II a). Za ta datum bi govoril tudi razdelilni gumb za jermenje s stožčastim vrhom,² ki je v Sloveniji v tej obliki zelo redek. Grob iz Sv. Lovrenca moremo uvrstiti v kompleks žal večinoma prekopanih

Sl. 2. Bronast kotliček z ostalimi najdbami neposredno po izkopu

gomil, ki se raztezajo ob južnih obronkih Savinjske doline, nekako od Griž do Šentpavla in ki verjetno pripadajo tistim prazgodovinskim naseljem, ki so v času razvite železne dobe prav gotovo najsevernejša meja kranjskega klasičnega »hallstatta«.

SUMMARY

A bronze kettle in a tomb at Sv. Lovrenc

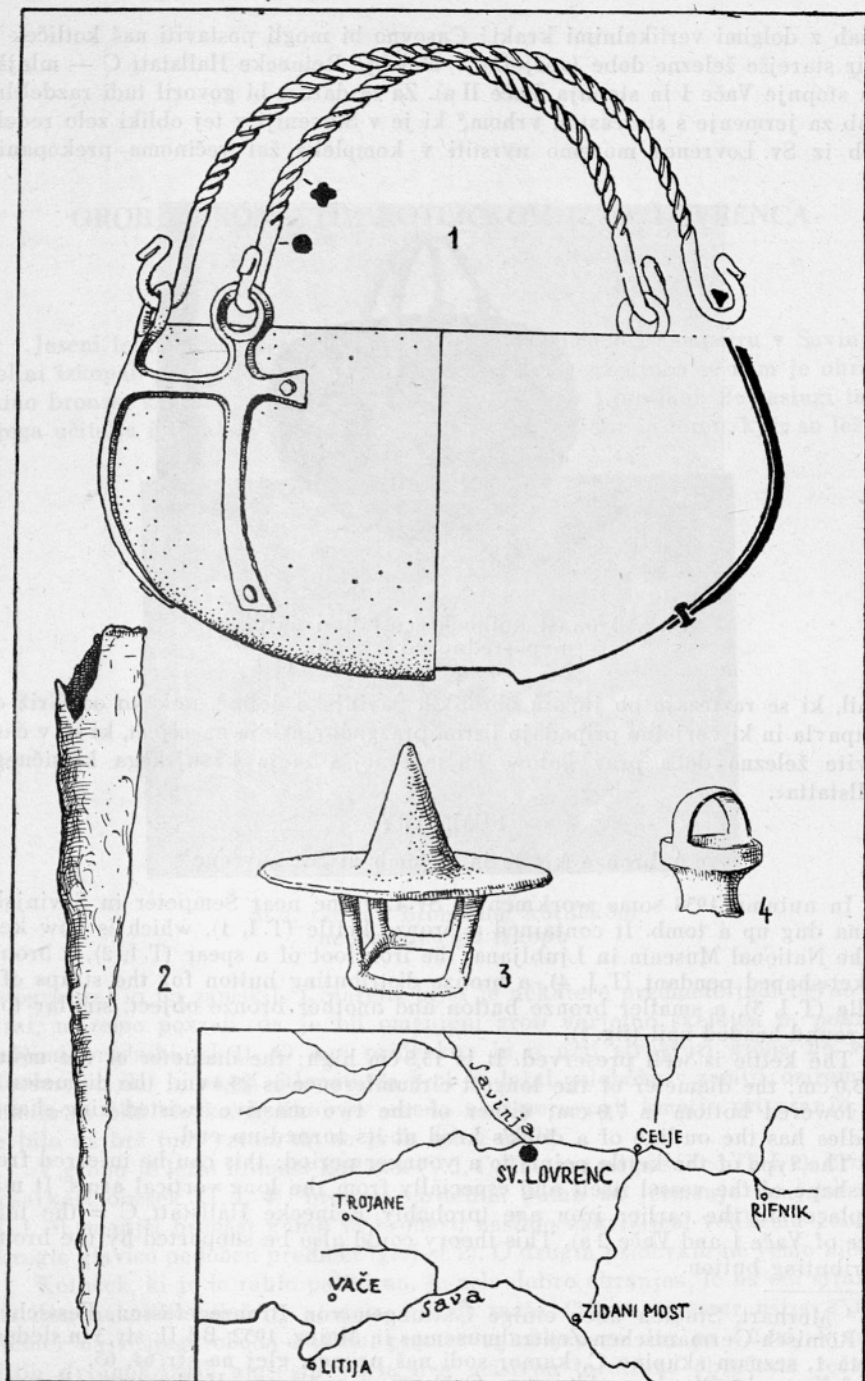
In autumn 1938 some workmen at Sv. Lovrenc near Šempeter in Savinjska dolina dug up a tomb. It contained a bronze kettle (T.I, 1), which is now kept in the National Museum in Ljubljana, the iron foot of a spear (T.I, 2), a bronze basket-shaped pendant (T.I, 4), a bronze distributing button for the straps of a bridle (T.I, 3), a smaller bronze button and another bronze object, similar to a big round-headed nail (fig. 1).

The kettle is well preserved. It is 13,8 cm high; the diameter of the mouth is 23,0 cm; the diameter of the longest circumference is 25,4 cm; the diameter of the lowered bottom is 7,0 cm; either of the two massive twisted ring-shaped handles has the outline of a duck's head at its turned-up end.

The type of the kettle points to a younger period; this can be inferred from the shape of the vessel itself and especially from the long vertical arms. It may be placed in the earlier iron age (probably Reinecke Hallstatt C = the later stage of Vače 1 and Vače 2 a). This theory could also be supported by the bronze distributing button.

¹ Merhart, Studien über einige Gattungen von Bronzegefäßen, Festschrift des Römisch-Germanischen Zentralmuseums in Mainz, 1952, Bd. II, str. 3 in sledeče, Karta 1, seznam skupine C, kamor sodi naš primer, glej na str. 64, 65.

² Kossack, Pferdegeschirr aus Gräbern der älteren Hallstattzeit Bayerns, Jahrbuch des Röm.-Germanischen Zentralmuseums Mainz, 1. Jahrg. 1953 (1954), 116 in sledeče, Karta 3, Abb. 21 : 11.

1 = $\frac{1}{2}$; 2 = $\frac{1}{2}$; 3, 4 = $\frac{1}{1}$ naravne velikosti